

UZASADNIENIE

W dniu 8 sierpnia 2009 roku M. L. (1) złożyła wniosek o unieważnienie aktu urodzenia nr I/15061/2005 z dnia 16 grudnia 2005 roku małoletniego syna M. P. (1), urodzonego (...) w L. oraz o ustalenie treści aktu urodzenia poprzez wpisanie danych dotyczących ojca dziecka – C. L., urodzony (...) w Wielkiej Brytanii, zamieszkały L. – Wielka Brytania oraz danych dotyczących dziecka poprzez wpisanie nazwiska P. – L. przy pozostawieniu pozostałych danych bez zmian. W uzasadnieniu wniosku wyjaśniła, że w dniu 16 września 2002 roku w L. urodził się M. P. (1). W jego akcie urodzenia jako dane ojca wpisano dane A. S., jednak w rzeczywistości ojcem dziecka jest C. L., zamieszkały na stałe w L.. Wnioskodawczyni wskazała, że Sąd Rejonowy w Częstochowie postanowieniem z dnia 19 stycznia 2006 roku nakazał A. S. złożenie wniosku o unieważnienie aktu urodzenia małoletniego syna sporządzonego przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w W. za nr (...) /2005 roku, czego A. S. nie zrobił, lecz podjął czynności, które skutkowały unieważnieniem aktu urodzenia prawidłowo sporządzonego przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w C. w dniu 29 lipca 2003 roku nr (...).

Postanowieniem z dnia 30 sierpnia 2011 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie C. L. w charakterze uczestnika postępowania (postanowienie z dnia 30 sierpnia 2011 roku – k. 71).

W piśmie procesowym z dnia 16 stycznia 2012 roku pełnomocnik uczestnika A. S. wniósł o oddalenie wniosku i o zasądzenie od wnioskodawcy kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazał, że wniosek jest bezzasadny ponieważ wnioskodawczyni nie udowodniła przesłanek wynikających z art. 30 prawa o aktach stanu cywilnego (odpowiedź na wniosek z dnia 16 stycznia 2012 roku – karta 196).

Postanowieniem z dnia 13 lutego 2013 roku Sąd Rejonowy w Częstochowie ustanowił kuratora dla uczestnika postępowania M. L. (2) do zastępowania małoletniego w rozpoznawanej sprawie (postanowienie Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 13 grudnia 2013 roku – karta 338).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 września 2002 roku w L. urodził się M. P. (1) (odpis zupełny aktu urodzenia nr 2138/2003-karta 44; odpis zupełny aktu urodzenia nr I/15061/2005 - karta 82).

Decyzją z dnia 29 lipca 2003 roku na podstawie art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 2 września 1986 roku prawo o aktach stanu cywilnego, na podstawie wniosku M. P. (2), Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w C. postanowił wpisać do księgi urodzeń Urzędu Stanu Cywilnego w C. akt urodzenia M. P. (1) sporządzony w L. w Wielkiej Brytanii w 2002 roku pod nr 41. Na podstawie art. 42 ust. 2 prawa o aktach stanu cywilnego wpisano jako nazwisko ojca i nazwisko rodowe ojca (...) i na wniosek matki (...) jako imię ojca (wniosek o dokonanie wpisu w księdze stanu cywilnego aktu urodzenia – karta 281; decyzja Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w C. z dnia 29 lipca 2003 roku nr USC (...) - (...) – karta 279). Decyzją z dnia 29 lipca 2003 roku Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w C. uzupełnił treść tego aktu urodzenia przez wpisanie danych dotyczących matki dziecka: nazwisko rodowe (...), data urodzenia „13 października 1977”, miejsce urodzenia (...) (decyzja Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w C. z dnia 29 lipca 2003 roku - karta 280). Podstawą transkrypcji był odpis aktu urodzenia sporządzony w Wielkiej Brytanii oraz jego tłumaczenie przysięgłe na język polski. Zgodnie z tym dokumentem M. P. (1) urodził się (...) w L.. Rubrykę dotyczącą danych ojca pozostawiono w tym akcie jako niewypełnioną, zaś w rubryce matka wpisano (...). Rejestracja miała miejsce 4 października 2002 roku, a osobą zgłaszającą urodzenie dziecka była matka (odpis aktu urodzenia nr 41 wystawiony zgodnie z ustawą o Rejestracji Urodzeń i Z. z roku 1953 wraz z tłumaczeniem z języka angielskiego – karta 282-284)

W dniu 16 grudnia 2005 roku Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego m.st. W. na podstawie art. 73 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1986 roku – prawo o aktach stanu cywilnego, na skutek wniosku A. S., wpisał do księgi urodzeń roku 2005 w Urzędzie Stanu Cywilnego m.st. W. akt urodzenia sporządzony w L. w roku 2003 pod nr 47 (wniosek o wpisanie zagranicznego aktu stanu cywilnego – karta 387; decyzja Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego

m.st. W. USC.WK.U. 5150 (...) – karta 386). Podstawę wydania decyzji stanowił odpis aktu urodzenia wydany w języku angielskim oraz jego przekład na język polski. Zgodnie z poświadczonym odpisem aktu urodzenia wystawionym zgodnie z ustawą z 1953 roku o rejestracji urodzeń i zgonów obowiązującą w Anglii i Walii w rubryce ojciec wpisano (...), w rubryce matka (...). Rejestracja miała miejsce 10 kwietnia 2003 roku a osobą zgłaszającą urodzenie była matka i ojciec (poświadczony odpis aktu urodzenia nr 47 wystawiony zgodnie z ustawą z 1953 roku o rejestracji urodzeń i zgonów wraz z tłumaczeniem z języka angielskiego – karta 388-389).

W odpisie zupełnym aktu urodzenia, który został sporządzony w dniu 15 września 2011 roku wskazano, że w dniu 16 grudnia 2005 roku został sporządzony akt urodzenia nr I/15061/2005 M. P. (1) urodzonego (...) w L.. W rubryce ojciec wpisano (...) zamieszkały w L.. W rubryce matka wpisano (...) zamieszkała w L.. W rubryce uwagi wskazano, że akt urodzenia został sporządzony na podstawie decyzji Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego m.st. W. z dnia 16 grudnia 2005 roku, nr USC.WK.U. 5150 (...) w trybie art. 73 prawa o aktach stanu cywilnego (odpis zupełny aktu urodzenia nr I/15061/2005- karta 82).

Decyzją z dnia 22 listopada 2006 roku Wojewoda (...) unieważnił akt urodzenia M. P. (1) nr (...) sporządzony 29 lipca 2003 roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w C. (decyzja Wojewody (...) z dnia 22 listopada 2006 roku – karta 287-288). Na skutek odwołania wniesionego przez M. P. (2), decyzją z dnia 15 stycznia 2007 roku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji uchylił decyzję Wojewody (...) w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji. Decyzją z dnia 9 sierpnia 2007 roku Wojewoda (...) ponownie unieważnił akt urodzenia nr 2138/2003 sporządzony 29 lipca 2003 roku w Urzędzie Stanu Cywilnego w C.. W uzasadnieniu tej decyzji wyjaśniono, że na skutek wniosku A. S. o unieważnienie jednego z dwóch aktów urodzenia M. P. (1) wszczęto postępowanie w sprawie. W toku postępowania stwierdzono, że pierwszy akt urodzenia M. P. (1), syna A. P. i M. P. (2) sporządzono w Urzędzie Stanu Cywilnego w C. w dniu 29 lipca 2003 roku pod nr (...). Natomiast drugi akt urodzenia tego samego dziecka sporządzono w Urzędzie Stanu Cywilnego m.st. W. w dniu 16 grudnia 2005 roku pod nr (...), podając jako rodziców A. S. i M. P. (2). Ze względu na fakt, że ten ostatni akt urodzenia zawiera pełniejsze dane dotyczące rodziców M. P. (1), Wojewoda (...) unieważnił akt urodzenia nr 2138/2003 sporządzony przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w C.. Decyzja ta jest ostateczna. (decyzja Wojewody (...) z dnia 9 sierpnia 2009 roku – karta 286).

W dniu 14 kwietnia 2010 C. L. roku przed Kierownikiem Wydziału Konsularnego Ambasady RP w L. oświadczył, że uznaje za swoje dziecko płci męskiej, urodzone (...) w L. w Wielkiej Brytanii, którego akt urodzenia został sporządzony w Urzędzie Stanu Cywilnego w C., za nr (...). Podczas składania oświadczenia o uznaniu dziecka była obecna jego żona M. L. (1) i potwierdziła, że ojcem biologicznym M. P. (1) jest C. L.. Oboje rodzice oświadczyli, że dziecko będzie nosiło nazwisko ojca (...) (protokół przyjęcia oświadczenia o uznaniu ojcostwa wraz z tłumaczeniem z języka angielskiego – karta 293-294). Pomimo unieważnienia aktu urodzenia nr 2138/2003, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w C., decyzją z dnia 10 maja 2010 roku, uzupełnił w tym akcie urodzenia dane dotyczące ojca, wpisując C. L. (decyzja o uzupełnieniu nr USC.I. (...)- (...) – karta 301). We wzmiankach dodatkowych ujawnił natomiast, że oświadczeniem złożonym przed Kierownikiem Wydziału Konsularnego Ambasady RP w L. w dniu 14 kwietnia 2010 roku zostało uznane ojcostwo dziecka, przez ojca C. A. L.. Zaznaczono, że dziecko nosi nazwisko ojca (odpis zupełny aktu urodzenia nr 2138/2003 – karta 44).

M. P. (2) i C. L. w dniu 16 sierpnia 2008 roku zawarli związek małżeński (odpis zupełny aktu małżeństwa M. P. (2) i C. L. – karta 69).

C. L. przyznał, że jest biologicznym ojcem M. P. (1). Wskazał, że akt urodzenia został sporządzony wtedy, kiedy urodziło się dziecko. Na akcie nie był wpisany ojciec. Zdaniem C. L. akt urodzenia został użyty w Polsce, aby zarejestrować dziecko jako obywatela polskiego, następnie inna osoba, sporządziła fałszywy akt urodzenia w rejonie W. podczas gdy dziecko zostało już faktycznie zarejestrowane w innym rejonie. Uczestnik wskazał, że A. S. mieszkał nielegalnie w Wielkiej Brytanii w latach 2001/2002. Wskazał, że M. L. (1) zostało zmuszona przemocą fizyczną do dodania w akcie urodzenia nazwiska ojca (zeznania C. L. złożone w dniu 24 stycznia 2012 roku przed Izłą Cywilną Sądu Najwyższego Anglii i Walii wraz z tłumaczeniem uwierzytelnionym z języka angielskiego - karta 217-223; 262-266).

A. S. nie zawierał związku małżeńskiego z M. P. (2). M. P. (1) mieszka w C., opiekują się nim rodzice M. L. (1) (zeznania świadka J. S. – karta 407).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów urzędowych, które zgodnie z art. 244 § 2 k.p.c. Korzystają one z domniemania autentyczności oraz prawdziwości tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Ani wnioskodawczyni ani uczestnicy postępowania domniemań tych nie obalili. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka J. S., który przedstawił aktualną sytuację życiową małoletniego M. P. (1). Kwestia pochodzenia dziecka nie mogła być przedmiotem postępowania dowodowego, co zostanie wyjaśnione w dalszej części uzasadnienia, dlatego zeznania C. L., w których przyznał, że jest biologicznym ojcem M. P. (1), nie mogły stanowić podstawy ustaleń w tym zakresie.

Sąd Rejonowy, zważył co następuje:

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 29 września 1986 roku prawo o aktach stanu cywilnego, akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych, ich niezgodność z prawdą może być udowodniona jedynie w postępowaniu sądowym. Z kolei stosownie do art. 73 powołanej ustawy, akt stanu cywilnego sporządzony za granicą może być wpisany do polskich ksiąg stanu cywilnego na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu. Na podstawie aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą wpisuje się z urzędu wzmianki dodatkowe lub zamieszcza przypiski w akcie stanu cywilnego sporządzonym w polskich księgach stanu cywilnego, jeżeli odpis zagranicznego aktu stanu cywilnego przesłano do kraju w wykonaniu umowy międzynarodowej przewidującej wzajemną wymianę aktów stanu cywilnego. W doktrynie wyjaśnia się, że akt stanu cywilnego sporządzony w wyniku transkrypcji ma status równorzędny ze statusem innych aktów stanu cywilnego, jego byt prawny jest samodzielny i oderwany od dalszych losów zagranicznego aktu stanu cywilnego, na podstawie którego został sporządzony. (P. W., Charakter prawny transkrypcji aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą „Kwartalnik prawa Prywatnego” 2003, nr 1, s. 189).

Przesłanki unieważnienia aktu stanu cywilnego zostały określone w art. 30 prawa o aktach stanu cywilnego, zgodnie z którym akt stanu cywilnego unieważnia się, jeżeli stwierdza zdarzenie niezgodne z prawdą bądź uchybienia powstałe przy sporządzeniu aktu zmniejszają jego moc dowodową. W szczególności niezgodność taka może polegać na stwierdzeniu w akcie stanu cywilnego urodzenia się dziecka, zawarcia małżeństwa lub zgonu określonej osoby, które w rzeczywistości w ogóle nie miały miejsca. W judykaturze Sądu Najwyższego za utrwalony należy uznać pogląd, że na podstawie art. 30 prawa o aktach stanu cywilnego można unieważnić akt stanu cywilnego jedynie wówczas, gdy stwierdza niezgodne z prawdą tzw. zdarzenia podstawowe, kreujące stan cywilny i powodujące sporządzenia aktu (np. sam fakt urodzenia dziecka). Przepis ten nie ma zastosowania, gdy kwestionowany jest fakt uznania dziecka przez mężczyznę wpisanego w akcie jako ojciec. Za przyjęciem takiego stanowiska przemawia w pierwszej kolejności względ na wagę ustaleń dotyczących stanu cywilnego osoby fizycznej, a także charakter prawny i funkcje aktów stanu cywilnego (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 listopada 2007 r. IV CSK 287/07). Podstawy unieważnienia aktu stanu cywilnego w oparciu o art. 30 pkt 2 cyt. ustawy będą natomiast stanowiły następujące zdarzenia: sporządzenie aktu stanu cywilnego przez osobę nieuprawnioną, sporządzenie aktu dla zdarzenia, które nie może być przedmiotem rejestracji stanu cywilnego, wpisanie do polskich ksiąg dokumentu zagranicznego, który nie jest aktem stanu cywilnego (por. T. Lewandowski, Sprostowanie, unieważnienie, ustalenie treści, odtworzenie i uzupełnienie aktu stanu cywilnego, Komentarz praktyczny Lex/el. 2012).

Sprawy o unieważnienie aktu stanu cywilnego rozpoznawane są w trybie postępowania nieprocesowego (art. 33 prawa o aktach stanu cywilnego). Należy jednak podkreślić, że zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem tryb ten jest właściwy tylko wówczas, gdy niezgodność aktu z rzeczywistym stanem rzeczy nie wpływa na stan cywilny osoby, której dotyczy. We wszystkich innych wypadkach, w tym także wówczas, gdy kwestionowany jest sam fakt złożenia przez uprawnione osoby oświadczenia woli o uznaniu dziecka, właściwy jest tryb procesu, a zatem okoliczności tych nie można ustalić w postępowaniu nieprocesowym o sprostowanie czy unieważnienie

aktu urodzenia dziecka (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu dnia 19 lutego 2003 r. V CKN 1788/00, LEX nr 77087). **We wszystkich wypadkach, gdy ma być ustalone lub zaprzeczone pochodzenie dziecka albo unieważnione jego uznanie z rozmaitych przyczyn, właściwy jest tryb procesu**, zaś na podstawie wydanego w procesie wyroku dochodzi do zmiany aktu stanu cywilnego w formie wzmianki dodatkowej. W sprawie o unieważnienie aktu urodzenia i ustalenie jego nowej treści, nie jest dopuszczalne unieważnienie aktu na tej podstawie, że osoby wpisane jako rodzice nie są biologicznymi lub prawnymi rodzicami. Rozstrzygnięcie tej kwestii może nastąpić w procesie. Takiemu stanowisku, które Sąd Rejonowy podziela, dał wyraz Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 10 maja 1994 r. (III CZP 65/94, OSNC 1994/12/231).

Przenosząc te rozważania na grunt rozpoznawanej sprawie należy stwierdzić, że nie zachodzą podstawy do unieważnienia aktu urodzenia M. P. (1) sporządzonego przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego m.st. W. 16 grudnia 2005 roku za nr (...), ponieważ został on sporządzony przez uprawniony organ, fakt urodzenia dziecka podlega ujawnieniu w księgach stanu cywilnego i wreszcie akt ten stwierdza zdarzenie zgodnie z prawdą, a mianowicie urodzenie dziecka płci męskiej. W ocenie Sądu nie jest dopuszczalne unieważnienie aktu urodzenia na tej podstawie, że osoba wpisana jako ojciec nie jest biologicznym rodzicem dziecka. W tej kwestii Sąd Rejonowy podziela przytoczone poglądy judykatury. W konsekwencji za bezzasadne należało uznać drugie żądanie wnioskodawczyni dotyczące ustalenia treści aktu urodzenia jej dziecka w taki sposób, jak drugie żądanie wnioskodawczyni, a mianowicie ustalenia treści aktu urodzenia i podania w nim jako ojca dziecka C. L.. Poza kognicją sądu w postępowaniu o unieważnienie aktu urodzenia jest kwestia pochodzenia dziecka, która powinna zostać zbadana i wyjaśniona w procesie o ustalenie lub zaprzeczenie ojcostwa bądź unieważnienie uznania dziecka.

Z tych przyczyn wniosek podlegał oddaleniu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c., obciążając nimi w całości wnioskodawczynię. Sąd odstąpił od zasady, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie (art. 520 § 1 k.p.c.) z uwagi na wyraźną kolizję interesów wnioskodawczyni i uczestników oraz różny stopień ich oczekiwań związanych z wynikiem sprawy. Na koszty zasądzone o wnioskodawczyni na rzecz tego uczestnika składa się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 540 zł stanowiącej trzykrotność stawki minimalnej zgodnie z § 7 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokacie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Sąd uznał, że pełnomocnik uczestnika przyczynił się do wyjaśnienia sprawy, składając stosowne wnioski dowodowe, co w połączeniu z czasem trwania postępowania, uzasadniało podwyższenie stawki minimalnej wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika.

W punkcie III postanowienia przyznano wynagrodzenie i zwrot wydatków radcy prawnemu R. O., która jako kurator zastępowała małoletniego uczestnika postępowania, biorąc pod uwagę przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej. Tytułem wynagrodzenia Sąd przyznał kuratorowi kwotę 540 zł, oraz 1563,18 zł tytułem zwrotu wydatków obejmujących koszty dojazdów z C. do siedziby sądu na rozprawy i w celu zapoznania się z aktami sprawy (łącznie (...) km x 0,8358 zł/km = 1531, 18 zł +32 zł tytułem opłaty za parkowania pojazdu= 1563,18zł). W przypadku samochodów osobowych o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm³ stawka za 1 km nie może przekraczać 0,8358 zł (par. 2 ust.1 pkt a rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 roku w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy w. zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej.)

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w punkcie IV Sąd postanowienia nakazał pobrać od wnioskodawczyni na rzecz Skarbu Państwa – Kasy Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy kwotę 4.430,93 zł na którą składają: się kwota 1.756,49 zł przyznana tłumaczowi przysięgiemu

postanowieniem z dnia 21 listopada 2011 roku, kwota 253,00 zł przyznana tłumaczowi przysięgłemu postanowieniem z dnia 11 stycznia 2012 roku, kwota 318,26 zł przyznana tłumaczowi postanowieniem z dnia 5 czerwca 2012 roku oraz wynagrodzenie w kwocie 540 zł i zwrot wydatków w kwocie 1563,18 zł przyznanych kuratorowi małoletniego uczestnika postępowania. Obciążenie wnioskodawczyni wydatkami poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa jest uzasadnione wynikiem postępowania i rozstrzygnięciem o kosztach postępowania na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. przez obciążenie nimi w całości wnioskodawczyni,

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji.

Zarządzenie:

Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi uczestnika A. S..